

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 9 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος - Εισηγήτρια.

-Για να εξετάσει:

α) την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 21/8/2023 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1282/22-8-2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «****» και τον διακριτικό τίτλο «****» που εδρεύει στο ****, οδός ****, και εκπροσωπείται νόμιμα και

β) την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 21/8/2023 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ ***/22-8-2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «****» και τον διακριτικό τίτλο «****» που εδρεύει στην ****, ****, και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

-Του ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ****που εδρεύει στην ****, **** και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με τις προδικαστικές προσφυγές, οι προσφεύγουσες στρέφονται κατά: **α)** της Πράξης του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής με αριθμό ***/14-6-2023 και θέμα 55ο: «Έγκριση πρακτικών: α) Δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών **β)** Οικονομικής αξιολόγησης της επιτροπής Διενέργειας- Αξιολόγησης του Ανοιχτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού άνω των ορίων με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr για υπηρεσίες 'ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ, ΤΟΥ ΞΕΝΩΝΑ 'ΨΥΧΑΡΓΩΣ', ΤΟΥ

ΚΕΦΙΑΠ ΚΑΙ ΤΟΥ Δ.Ι.ΕΚ ΤΟΥ Γ.Ν. **** (CPV 9091000-9) (CPV: 90921000-9) για την κάλυψη των αναγκών του Γ.Ν. ****, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 550.000,00€ συμπεριλαμβανόμενου του ΦΠΑ για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους. (Δ. Σ. 82/ 2021 και αριθμό Συστήματος 141556)» και γ) της πράξης του ίδιου ως άνω οργάνου με αριθμό 24/111-8-2023 και θέμα 23ο: «Κατακύρωση πρακτικού, δικαιολογητικών κατακύρωσης της επιτροπής διενέργειας – αξιολόγησης του ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων για 'ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ, ΤΟΥ ΞΕΝΩΝΑ 'ΨΥΧΑΡΓΩΣ', ΤΟΥ ΚΕΦΙΑΠ ΚΑΙ ΤΟΥ Δ.Ι.ΕΚ ΤΟΥ Γ.Ν. ****' (CPV 9091000-9) (CPV: 90921000-9) για την κάλυψη των αναγκών του Γ.Ν. ****, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 550.000,00€ συμπεριλαμβανόμενου ΦΠΑ για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους. Αριθμός Διακήρυξης ****/ 2021 Α/Α ΣΥΣΤΗΜ. ΕΣΗΔΗΣ: ****».

-Υπέρ της διατήρησης ισχύος των προσβαλλόμενων, στο μέτρο που τους αφορούν, παρεμβαίνουν οι οικονομικοί φορείς: α) **** που εδρεύει στην ****, οδός ****, β) **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ που εδρεύει στην ****, οδός ****, και εκπροσωπείται νόμιμα, με αίτημα την απόρριψη των δύο προδικαστικών προσφυγών γ) η δεύτερη προσφεύγουσα **** S.A., με αίτημα την απόρριψη της πρώτης προδικαστικής προσφυγής και δ) η πρώτη προσφεύγουσα **** ΕΠΕ, με αίτημα την απόρριψη της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 2.217,75 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσού 443.548,40 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (κωδικοί ηλεκτρονικών παραβόλων: **** και ****).

2. Με τη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με αριθμό ***/2021 (αριθμός πρωτ.: ***/2-11-2021) προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, απολύμανσης και εξολόθρευσης για τους χώρους του Νοσοκομείου, του Ξενώνα «ΨΥΧΑΡΓΩΣ», του ΚΕΦΙΑΠ και του Δ.Ι.ΕΚ του Γ.Ν. **** για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους. Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 20/10/2021. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 2/11/2021 (ΑΔΑΜ: ****) και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α ****. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 10η/12/2021, και κατόπιν παράτασης, η 27η/12/2021.

3. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν πέντε (5) οικονομικοί φορείς, ήτοι: α) η **** ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (πρώτη προσφεύγουσα και παρεμβαίνουσα), β) η **** ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, γ) η **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΟΝ (δεύτερη προσφεύγουσα και παρεμβαίνουσα), δ) η **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (παρεμβαίνουσα) και ε) η ατομική επιχείρηση **** (παρεμβαίνων). Με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής επικυρώθηκαν τα πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού για την αποσφράγιση των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς, έγιναν δεκτές οι προσφορές όλων των διαγωνιζόμενων και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης η δεύτερη προσφεύγουσα **** ως μειοδότρια. Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στη δεύτερη προσφεύγουσα.

4. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (υπηρεσία), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, οι κρινόμενες διαφορές διέπονται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και η

ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια να εξετάσει τις προδικαστικές προσφυγές, οι οποίες έχουν ασκηθεί παραδεκτά.

5. Αμφότερες οι προσφεύγουσες, ως προσφέρουσες που συμμετέχουν παραδεκτά στον διαγωνισμό, ασκούν τις προδικαστικές προσφυγές με έννομο συμφέρον προβάλλοντας λόγους απόρριψης των προσφορών των λοιπών συμμετεχόντων.

6. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε τις προδικαστικές προσφυγές στους θιγόμενους οικονομικούς φορείς στις 22/8/2023, αλλά υπέβαλε τις απόψεις της επ' αυτής στις 12/9/2023, μετά την πάροδο της αποκλειστικής προθεσμίας του άρθρου 365 παρ. 1 και 8 ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, οι απόψεις δεν λαμβάνονται υπόψη λόγω εκπροθέσμου. Ως εκ τούτου, παρέλκει η εξέταση του συμπληρωματικού υπομνήματος της δεύτερης προσφεύγουσας **** που κατατέθηκε προς αντίκρουση των απόψεων στις 18/9/2023.

7. Παραδεκτά και με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν υπέρ της διατήρησης της ισχύος των προσβαλλόμενων όλοι οι παρεμβαίνοντες οικονομικοί φορείς, δοθέντος ότι με τις κρινόμενες προδικαστικές προσφυγές προβάλλονται λόγοι απόρριψης των προσφορών τους.

8. Η Διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012 κ.α.).

9. Με τον πρώτο λόγο της πρώτης προδικαστικής προσφυγής η **** ΕΠΕ ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της **** και της κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, παρά το γεγονός ότι η ανάδοχος δεν πληρούσε, ούτε κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς, ούτε κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, το κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας να διαθέτει ασφάλιση έναντι επαγγελματικών κινδύνων με όριο τουλάχιστον το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άνευ ΦΠΑ). Κατά τους ισχυρισμούς της πρώτης προσφεύγουσας, τα ασφαλιστήρια που προσκόμισε η *** αφορούν σε ασφάλιση γενικής αστικής ευθύνης και επομένως, δεν καταλαμβάνουν όλους τους επαγγελματικούς κινδύνους που περιλαμβάνουν και την επαγγελματική ευθύνη, εργοδοτική ευθύνη και ευθύνη από ατυχηματική ρύπανση. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι τα προσκομισθέντα ασφαλιστήρια θέτουν όρια στην εργοδοτική ευθύνη της ***

που υπολείπονται του απαιτούμενου από τη Διακήρυξη ορίου.

10. Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.5.γ' της Διακήρυξης, για την παραδεκτή συμμετοχή στον διαγωνισμό, οι οικονομικοί φορείς όφειλαν «να διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων το όριο της οποίας να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς τον Φ.Π.Α.». Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9 της Διακήρυξης, που αποδίδει τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 104 ν. 4412/2016, τα κριτήρια επιλογής, μεταξύ των οποίων και το παραπάνω κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά τη σύναψη της σύμβασης. Περαιτέρω, για την απόδειξη της συνδρομής του παραπάνω προσόντος οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν, σύμφωνα με τα άρθρα 2.2.9.1 και 2.4.3.1 της Διακήρυξης, να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τους τις σχετικές πληροφορίες. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2.B.3 της Διακήρυξης, ο προσωρινός ανάδοχος είχε υποχρέωση «β) Προσκόμισης ασφαλιστηρίου για την κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων το όριο της οποίας να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς τον Φ.Π.Α. Σε περίπτωση που στο τελικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο προβλέπεται απαλλαγή πρέπει να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 όπως εκάστοτε ισχύει, στην οποία θα δηλώνεται ότι ο οικονομικός φορέας θα καλύψει μέχρι το ποσό της απαλλαγής τις όποιες υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες προκύψουν. Η υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται ψηφιακά από τον προσφέροντα και δεν απαιτείται το γνήσιο της υπογραφής».

11. Από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των οικονομικών φορέων για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό αποτελεί η ασφαλιστική τους κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων, δηλαδή κάθε είδους κινδύνων που σχετίζονται με την επαγγελματική τους δραστηριότητα και μπορεί να ανακύψουν κατά την άσκησή της. Απαιτείται, επομένως, η κάλυψη της αστικής ευθύνης τους έναντι τρίτων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων τους, με ελάχιστο όριο ευθύνης το ποσό των 443.548,40 ευρώ.

12. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού προκύπτει ότι η *** υπέβαλε: α) με τον φάκελο

δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς στις 10/12/2021 i) το ΕΕΕΣ της (αρχείο «1.1. ΕΕΕΣ_signed_signed_signed_signed_signed»), στο πεδίου του οποίου σχετικά με θέμα «Ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων. Το ασφαλισμένο ποσό στην ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων του

οικονομικού φορέα είναι το εξής» απάντησε ότι το επίμαχο ποσό ανέρχεται σε 3.000.000,00 ευρώ, ii) ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης της *** ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ με αριθμό 1908849/20 και διάρκεια ισχύος από 19/10/2021 έως 19/10/2022 (αρχείο «14. Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο»), και β) με τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης στις 3/7/2023 i) το ίδιο παραπάνω ασφαλιστήριο συμβόλαιο (αρχείο «9.1. Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο») και ii) ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης της **** με αριθμό 1908849/21 και διάρκεια ισχύος από 19/10/2022 έως 19/10/2023.

13. Το πρώτο παραπάνω ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης της **** ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ καλύπτει, σύμφωνα με τους όρους του, την «αστική ευθύνη του ασφαλισμένου, όπως αυτός προσδιορίζεται στους όρους του παρόντος ασφαλιστηρίου για την ιδιότητά του όπως αυτή περιγράφεται πιο κάτω. Το ανώτατο όριο ευθύνης αναγράφεται στο πίνακα ασφαλιζομένων ορίων. Αφορά παροχή υπηρεσιών καθαριότητας καθώς και υπηρεσιών εστίασης ιδιωτικών και δημοσίων επιχειρήσεων σε διάφορες διευθύνσεις εντός ελληνικής επικράτειας. Επιπρόσθετα καλύπτονται και εργασίες συντήρησης πρασίνου και ελέγχου παρασίτων. ... ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ. Σωματικές βλάβες κατ' άτομο: ΕΥΡΩ 400.000. Σωματικές βλάβες ομαδικό: ΕΥΡΩ 400.000. Υλικές ζημιές: ΕΥΡΩ 250.000. Αθροιστικά για όλη την διάρκεια ασφαλίσεως ΕΥΡΩ 1.000.000. Αφαιρετέα απαλλαγή Γενική Αστική Ευθύνη: Ευρώ 150 σε κάθε απαίτηση υλικών ζημιών μόνο. ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ (ως υπο-όριο Γενικής Αστικής Ευθύνης). Σωματικές Βλάβες κατ' άτομο: ΕΥΡΩ 400.000. Σωματικές βλάβες ομαδικό: ΕΥΡΩ 400.000. Υλικές ζημιές: ΕΥΡΩ 250.000. Αθροιστικά για όλη την διάρκεια ασφαλίσεως ΕΥΡΩ 1.000.000. Γεωγραφικά Όρια: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ. Χρήση: ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. ... ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΟΡΙΩΝ. ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ, ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΒΑΝ: EUR 3.000.000,00. ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ, ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΓΙΑ

ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ: EUR 3.000.000,00. Α. ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ. ΑΝΑ ΖΗΜΙΟΓΟΝΟ ΓΕΓΟΝΟΣ: EUR 3.000.000,00. ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΛΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ: EUR 3.000.000,00. Β. ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ. ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΚΑΤ' ΑΤΟΜΟ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΟΔΥΝΗΣ Ή ΗΘΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ) EUR: 200.000,00. ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΙΔΙΟ ΣΥΜΒΑΝ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΟΔΥΝΗΣ Ή ΗΘΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ) EUR: 400.000. ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΕΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ EUR: 400.000,00 Γ. ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ. ΑΤΥΧΗΜΑΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ EUR: 100.000. ΖΗΜΙΕΣ ΤΡΙΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΒΑΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ EUR: 100.000. ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΗ. Κατά παρέκκλιση της Γενικής Εξαίρεσης 4.9 των γενικών όρων, αλλά με την προϋπόθεση της τηρήσεως των λοιπών όρων του ασφαλιστηρίου, η παρεχόμενη με το παρόν ασφαλιστήριο κάλυψη επεκτείνεται, ώστε να περιλαμβάνει την αστική ευθύνη του ασφαλισμένου υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΕΙΔΙΚΟ ΟΡΟ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗ. Τα όρια ευθύνης για την κάλυψη αυτή είναι αυτά που αναφέρονται στον πίνακα ασφαλιζομένων ορίων για την ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ και λειτουργούν ως υπό – όρια των ορίων ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ. ... ΑΤΥΧΗΜΑΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ. Κατά παρέκκλιση της Γενικής Εξαίρεσης 4.4 του ασφαλιστηρίου, καλύπτονται σωματικές βλάβες ή/και υλικές ζημιές από κάθε αιφνίδια, αντίθετη της θέλησης του ασφαλισμένου ατυχηματική και μη αναμενόμενη ρύπανση. Εξαιρείται η ευθύνη από σταδιακή ρύπανση (gradual pollution), καθώς και η περιβαλλοντική ευθύνη ... Η κάλυψη παρέχεται με υπό – όριο έως του ποσού των ΕΥΡΩ 100.000 ανά ζημιογόνο γεγονός και αθροιστικά ... ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ. Η εταιρεία απαλλάσσεται του ποσού των ΕΥΡΩ 500 εφ' εκάστης αξίωσης αποζημίωσης. ... ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ. ... 3. ΟΡΙΣΜΟΙ. ... ΟΡΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣ: το αναγραφόμενο στον Πίνακα Ασφάλισης χρηματικό ποσό, μέχρι το οποίο (ως ανώτατο όριο) συμφωνείται με την παρούσα σύμβαση ότι ευθύνεται η Εταιρία ανά ειδικότερη κάλυψη. Ανώτατο Όριο Ευθύνης είναι το αναγραφόμενο στον Πίνακα Ασφάλισης χρηματικό ποσό, μέχρι το οποίο (ως ανώτατο όριο)

*συμφωνείται με το ασφαλιστήριο, να ευθύνεται η Εταιρία, συνολικά για όλη την Περίοδο Ασφάλισης και για οποιαδήποτε παροχή υπό το παρόν ασφαλιστήριο. Όλα τα Όρια Ευθύνης συμφωνούνται πλέον της οποιασδήποτε τυχόν εφαρμοζόμενης Απαλλαγής. ...». Αντίστοιχοι όροι περιέχονται και στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης της **** με αριθμό 1908849/21, με τη διαφορά ότι το όριο ευθύνης από ατυχηματική ρύπανση ορίζεται στα 3.000.000,00 ευρώ.*

14. Όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, τα όρια που τίθενται στα προσκομισθέντα ασφαλιστήρια συμβόλαια για την κάλυψη της ειδικότερης ευθύνης της *** ως εργοδότης υπολείπονται της απαίτησης της Διακήρυξης για ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων με ελάχιστο όριο ευθύνης τουλάχιστον ίσο με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ήτοι με ποσό 443.548,40 ευρώ. Και τούτο, διότι από τον συνδυασμό των άρθρων 2.2.5 και 2.2.9 της Διακήρυξης προκύπτει ότι οι διαγωνιζόμενοι πρέπει, για την παραδεκτή συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, να διαθέτουν τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς τους, όσο και κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης ασφαλιστήριο συμβόλαιο έναντι επαγγελματικών κινδύνων ποσού τουλάχιστον 443.548,40 ευρώ, χωρίς, από το άρθρο 2.2.5 να επιτρέπονται οποιασδήποτε μορφής μειώσεις («υπο-όρια» ευθύνης). Κατά παράβαση του ανωτέρω όρου, τα προσκομισθέντα από την *** ασφαλιστήρια περιείχαν όρους περιορισμού του ορίου εργοδοτικής ευθύνης, η οποία καλύπτει των κίνδυνο από την πρόκληση ζημίας σε εργαζομένους. Η ασφάλιση εργοδοτικής ευθύνης αποτελεί ειδικότερη έκφανση της κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων, ήτοι κινδύνων που μπορεί να ανακύψουν κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του οικονομικού φορέα. Ειδικότερα, τα ανώτατα όρια εργοδοτικής ευθύνης περιορίζονταν, σύμφωνα με τα παραπάνω συμβόλαια, στο ποσό των 200.000, ευρώ για σωματικές βλάβες κατ' άτομο, 200.000,00 ευρώ για σωματικές βλάβες περισσότερων ατόμων από το ίδιο συμβάν και 400.000,00 ευρώ ανώτατο όριο εργοδοτικής ευθύνης για ολόκληρο το διάστημα της ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής οδύνης ή ηθικής βλάβης.

15. Απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι η Διακήρυξη παρουσιάζει ασάφεια ως προς την απαίτηση ασφαλιστικής κάλυψης, διότι το άρθρο 2.2.5.γ' απαιτεί κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων ποσού

τουλάχιστον ίσου με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ενώ το άρθρο 8 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ II – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ) απαιτεί ασφάλιση του αναδόχου καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης με όρια ευθύνης τουλάχιστον 1.000.000,00 ευρώ ανά γεγονός και 2.000.000,00 ευρώ αθροιστικά ετησίως. Και τούτο, διότι από τη σαφή διατύπωση του άρθρου 2.2.5 της Διακήρυξης προκύπτει ότι αυτό αφορά στα κριτήρια επιλογής, δηλαδή σε προσόντα συμμετοχής στον διαγωνισμό που πρέπει να συντρέχουν, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9, κατά τα χρονικά σημεία υποβολής προσφοράς και υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης, ενώ το άρθρο 8 του Παραρτήματος II αφορά στις υποχρεώσεις του αναδόχου, αποτελώντας ειδικό όρο εκτέλεσης της σύμβασης (*«ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνάπτει και να διατηρεί, αποκλειστικά με δική του δαπάνη, ασφαλίσεις καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της παρούσας Σύμβασης»*). Απορριπτέος, επίσης, είναι ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι τα προσκομισθέντα ασφαλιστήρια συμβόλαια καλύπτουν την απαίτηση του άρθρου 2.2.5.γ' της Διακήρυξης, αφού το ανώτατο όριο ευθύνης ανέρχεται σε 3.000.000,00 ευρώ, διότι τα επίμαχα ασφαλιστήρια περιέχουν ανώτατα «υπο-όρια», με τα οποία η εργοδοτική ευθύνη, ως ειδικότερη έκφανση αστικής ευθύνης κατά την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, περιορίζεται σε ποσά μικρότερα του απαιτούμενου από τη Διακήρυξη ποσού των 443.548,40 ευρώ, σύμφωνα με τα κριθέντα στην προηγούμενη σκέψη.

16. Επομένως, με το προπαρατεθέν περιεχόμενο, τα προσκομισθέντα ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν είναι σύμφωνα με το άρθρο 2.2.5.γ' της Διακήρυξης, με αποτέλεσμα να μην πληρούνται το επίμαχο κριτήριο επιλογής, ούτε κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς με το ασφαλιστήριο της ****, ούτε κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης με το ασφαλιστήριο της **** (πρβλ. ΔΕφΠειρ 156/2023, σκ. 11). Για τους παραπάνω λόγους, ο κρινόμενος λόγος της πρώτης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως προς το παραπάνω σκέλος του, ενώ παρέλκει η εξέταση των ισχυρισμών σχετικά με την εξαίρεση της κάλυψης επαγγελματικής αστικής ευθύνης από τα παραπάνω συμβόλαια.

17. Με τον δεύτερο λόγο της προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της *** και της κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού,

παρά το γεγονός ότι η ανάδοχος δεν διέθετε κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς την απαιτούμενη ασφάλιση έναντι επαγγελματικών κινδύνων, και συγκεκριμένα κάλυψη ευθύνης από ατυχηματική ρύπανση με όριο τουλάχιστον το 100% της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης (άνευ ΦΠΑ), αφού στο με αριθμό 1908849/20 ασφαλιστήριο της **** τίθεται ανώτατο όριο κάλυψης ευθύνης από ατυχηματική ρύπανση το ποσό των 100.000,00 ευρώ.

18. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, το ασφαλιστήριο συμβόλαιο της **** ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ με το προπαρατεθέν περιεχόμενο (βλ. σκέψη 13) δεν πληροί την απαίτηση του άρθρου 2.2.5.γ' της Διακήρυξης. Και τούτο, διότι, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το συμβόλαιο αυτό δεν καλύπτει ευθύνη της *** από ατυχηματική ρύπανση με ελάχιστο όριο το ποσό των 443.548,40 ευρώ, αφού προβλέπει ως ανώτατο «υπο-όριο» για τη συγκεκριμένη κάλυψη το ποσό των 100.000,00 ευρώ. Αντίθετα, το προαναφερθέν ασφαλιστήριο της **** που καλύπτει τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης θέτει ως όριο ευθύνης από ατυχηματική ρύπανση το ποσό των 3.000.000,00 ευρώ. Απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός που προβάλλεται με την παρέμβαση της *** ότι η Διακήρυξη δεν απαιτεί κάλυψη ευθύνης από ατυχηματική ρύπανση, αφού τυχόν πρόκληση ρύπανσης κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των οικονομικών φορέων, η οποία επιφέρει ζημία σε τρίτους, υπάγεται στην έννοια του επαγγελματικού κινδύνου. Το δε άρθρο 2.2.5.γ' απαιτεί ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων τουλάχιστον για ποσό 443.548,40 ευρώ, χωρίς να προβλέπει οποιαδήποτε εξαίρεση (βλ. παραπάνω σκέψεις 10-11). Επομένως, η *** έπρεπε να αποκλειστεί, διότι δεν πληρούσε το επίμαχο κριτήριο επιλογής του άρθρου 2.2.5.γ' της Διακήρυξης κατά τον χρόνο υποβολής προσφορών, για τον επιπρόσθετο αυτόν λόγο. Κατά συνέπεια, ο κρινόμενος λόγος της πρώτης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

19. Με τον δωδέκατο λόγο της πρώτης προδικαστικής προσφυγής η ****ΕΠΕ ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, παρά το γεγονός ότι η ανάδοχος δεν πληρούσε κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς το κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας να διαθέτει

ασφάλιση έναντι επαγγελματικών κινδύνων με όριο τουλάχιστον το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άνευ ΦΠΑ). Κατά τους ισχυρισμούς της πρώτης προσφεύγουσας, το ασφαλιστήριο που προσκόμισε η **** θέτει όρια στην επαγγελματική και εργοδοτική ευθύνη της *** που υπολείπονται του απαιτούμενου από τη Διακήρυξη ορίου.

20. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού προκύπτει ότι η **** υπέβαλε με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς στις 10/12/2021 το ασφαλιστήριο συμβόλαιο της **** με ισχύ από 3/9/2021 έως 3/9/2022 (αρχείο «7. ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΚ. ΕΩΣ 03092022») με αντικείμενο ασφάλισης τη γενική αστική ευθύνη και την επαγγελματική αστική ευθύνη της παρεμβαίνουσας από την άσκηση της επαγγελματικής της δραστηριότητας στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας. Το συμβόλαιο θέτει τα εξής όρια ευθύνης: *«Γενική αστική ευθύνη: Σωματικές βλάβες κατ' άτομο: € 1.000.000. Σωματικές βλάβες ομαδικό ατύχημα € 3.000.000. Υλικές ζημιές κατά περιστατικό € 1.000.000. Για κάθε ομαδικό ατύχημα οσοιδήποτε και αν είναι οι παθόντες δικαιούχοι (αθροιστικά για Σωματικές Βλάβες και Υλικές Ζημιές) € 3.000.000. Ανώτατο όριο ευθύνης για όλη την ασφαλιστική περίοδο € 3.000.000. Επαγγελματική Αστική Ευθύνη (υπο-όριο της Γενικής Αστικής Ευθύνης): Ανώτατο Όριο ευθύνης κατά περιστατικό € 300.000. Ανώτατο όριο ευθύνης για όλη την ασφαλιστική περίοδο €300.000. Εργοδοτική Αστική Ευθύνη (υπο-όριο της Γενικής Αστικής Ευθύνης). Η παρούσα ασφάλιση επεκτείνεται έτσι ώστε να καλύπτεται και η Αστική Ευθύνη του Εργοδότη έναντι του ασφαλισμένου προσωπικού ... Σωματικές Βλάβες (κατ' άτομο): € 100.000, Σωματικές Βλάβες (ομαδικό ατύχημα): € 200.000. Σωματικές Βλάβες (Ανώτατο όριο ευθύνης για όλη την ασφαλιστική περίοδο): € 300.000».*

21. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά παραπάνω (βλ. σκέψεις 10 επ.), βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η παρεμβαίνουσα δεν πληρούσε κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς το κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 2.2.5.γ' της Διακήρυξης, διότι τα όρια εργοδοτικής και επαγγελματικής ευθύνης, που αποτελούν ειδικότερες εκφάνσεις της κάλυψης έναντι κινδύνων που μπορεί να ανακύψουν κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, υπολείπονται του ελάχιστου απαιτούμενου από τη Διακήρυξη ορίου των 443.548,40 ευρώ. Κατά συνέπεια,

ο κρινόμενος λόγος της πρώτης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

22. Με τον δέκατο πέμπτο λόγο της πρώτης προδικαστικής προσφυγής και τον δεύτερο λόγο της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων **** και **** ΑΕ, παρά το γεγονός ότι οι οικονομικοί φορείς αυτοί δεν υπολόγισαν το εργατικό κόστος με αναγωγή σε άτομα πλήρους (οκτάωρης) απασχόλησης. Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, κατά παράβαση της οικείας διευκρίνισης που χορηγήθηκε από την αναθέτουσα αρχή, ο μεν **** υπολόγισε το εργατικό κόστος της προσφοράς του στη βάση μερικής απασχόλησης 30,77 ατόμων, η δε **** ΑΕ υπολόγισε το εργατικό κόστος στη βάση μερικής απασχόλησης 30,767 ατόμων.

23. Ο παρεμβαίνων **** αντιτάσσει στα παραπάνω με την παρέμβασή του ότι η διευκρίνιση της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με την οποία το εργατικό κόστος έπρεπε να αναχθεί σε εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, δεν σήμαινε την άνευ ετέρου απόρριψη των προσφορών, όπως η δική του, που δεν ακολούθησαν τη συγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού. Εξάλλου, κατά τους ισχυρισμούς του παρεμβαίνοντος, η προσφερόμενη τιμή δεν τροποποιείται, ακόμα και με υπολογισμό του εργατικού κόστους στη βάση της πλήρους απασχόλησης.

24. Το άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης σχετικά με τα περιεχόμενα του φακέλου Οικονομικής Προσφοράς ορίζει τα εξής: «η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης [ΤΙΜΗ], όπως ορίζεται κατωτέρω και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα V της διακήρυξης: Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα(εργατοώρες). Το τίμημα της προσφοράς (συνολικό κόστος) θα δοθεί με μια και μοναδική τιμή. Από την προσφορά θα προκύπτει το συνολικό κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών άνευ ΦΠΑ και συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. ... Στην οικονομική προσφορά πρέπει να περιλαμβάνονται: Βάσει του Ν.3863/2010, άρθρο 68 ... τα κάτωθι στοιχεία: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες

αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, εφόσον πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Στην οικονομική τους προσφορά οι συμμετέχοντες πρέπει να υπολογίζουν εύλογο διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων απεντόμωσης-μυοκτονίας, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. ... Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης (πρβλ. παρ.5 περ.α του άρθρου 95 του Ν.4412/2016). Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται ...». Στο Παράρτημα V της Διακήρυξης περιέχεται υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς, στο οποίο ορίζονται τα εξής: «Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές-στριεςκαι επόπτες) με δωρη απασχόληση... Επιπλέον κόστος Κυριακών-Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) δωρης απασχόλησης ... Επιπλέον κόστος νυχτερινών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) δωρης απασχόλησης».

25. Η πρώτη προσφεύγουσα υπέβαλε στις 3/11/2022 αίτημα παροχής διευκρινίσεων προς την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3 της Διακήρυξης, με το οποίο ζήτησε να αποσαφηνιστεί εάν το σύνολο του εργατικού κόστους στις γραμμές 1 έως 7 του πίνακα οικονομικής προσφοράς πρέπει να υπολογιστεί για άτομα πλήρους απασχόλησης. Με έγγραφό της με αριθμό πρωτ. οικ. 2464/5-11-2020, το οποίο αναρτήθηκε αυθημερόν στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή απάντησε ως εξής: «διευκρινίζουμε ότι το σύνολο του εργατικού κόστους με Α/Α 1 -7 στον ως άνω πίνακα πρέπει να υπολογιστεί σε αναγωγή ατόμων δωρης πλήρους απασχόλησης».

26. Η παραπάνω πράξη της αναθέτουσας αρχής, με την οποία παρασχέθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3 της Διακήρυξης, διευκρίνιση για τους όρους της, αποτελεί εκτελεστή πράξη της αναθέτουσας αρχής, η οποία αναρτήθηκε στην αρχική σελίδα του διαγωνισμού προς γνώση όλων των διαγωνιζόμενων τουλάχιστον έξι (6) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και δεν αμφισβητήθηκε. Με τον τρόπο αυτό, εντάχθηκε στο

κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της Διακήρυξης και δεσμεύοντας τόσο τους οικονομικούς φορείς όσο και την ίδια την αναθέτουσα αρχή (ΣτΕ 444/2022, σκ. 36, 147/2022, σκ. 32, ΕΑ ΣτΕ 298/2019, ΔΕφΑθ 970/2023, ΕΑΔΗΣΥ 1123/2022 κ.α.).

27. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2.4.4 και του Παραρτήματος V της Διακήρυξης και την παραπάνω διευκρίνιση της αναθέτουσας αρχής, οι οποίες συγκροτούν το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες όφειλαν να υπολογίσουν όλα τα επιμέρους κονδύλια εργατικού κόστους στη βάση εργαζομένων πλήρους (οκτάωρης) απασχόλησης.

28. Στην προκείμενη περίπτωση, από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού προκύπτει ότι: α) ο παρεμβαίνων **** υπολόγισε τις μικτές αποδοχές προσωπικού στη βάση εξάωρης μερικής απασχόλησης 30,77 εργαζομένων (βλ. αρχείο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ_signed», γραμμή 1 του πίνακα οικονομικής προσφοράς), β) η **** ΑΕ υπολόγισε τις μικτές αποδοχές προσωπικού στη βάση εξάωρης μερικής απασχόλησης 30,767 εργαζομένων (βλ. αρχείο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», γραμμή 1 του πίνακα οικονομικής προσφοράς). Όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, οι οικονομικές αυτές προσφορές, με το παραπάνω περιεχόμενο δεν είναι σύμφωνες με την προαναφερθείσα διευκρίνιση, σύμφωνα με την οποία οι προσφορές έπρεπε να καταρτιστούν με αναγωγή σε εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

29. Απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός του παρεμβαίνοντος ότι, παρά τη χορήγηση της διευκρίνισης, δεν απαγορευόταν η κατάρτιση της οικονομικής προσφοράς με τη μεθοδολογία που ακολούθησε ο ίδιος, αφού η διευκρίνιση επέβαλε σαφώς τον υπολογισμό του εργατικού κόστους με αναγωγή σε εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Επίσης, απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός του παρεμβαίνοντος ότι, ακόμη και εάν υπολόγιζε το εργατικό κόστος σύμφωνα με τη διευκρίνιση, θα κατέληγε στο ίδιο προσφερόμενο τίμημα, διότι στον παρατιθέμενο στην παρέμβασή του πίνακα οικονομικής προσφοράς σύμφωνα με τη διευκρίνιση διαφέρει ο αριθμός των εργαζομένων, ήτοι στοιχείο απαιτούμενο, με ποινή την απόρριψη της προσφοράς, να παρατίθεται, σύμφωνα με τους προπαρατεθέντες όρους της Διακήρυξης και το άρθρο 68 ν. 3863/2010. Εφόσον, όμως, η οικονομική προσφορά

διαφοροποιείται οπωσδήποτε ως προς το στοιχείο αυτό, ανάλογα με το εάν χρησιμοποιείται ως βάση υπολογισμού η πλήρης ή η μερική απασχόληση, η κατάρτιση και υποβολή της, κατά παράβαση της διευκρίνισης, την καθιστά, σε κάθε περίπτωση, απορριπτέα. Κατά συνέπεια, ο κρινόμενος λόγος που προβάλλεται τόσο με την πρώτη (15^{ος} λόγος) όσο και με τη δεύτερη (2^{ος} λόγος) προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτός.

30. Με τον τρίτο λόγο της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής η *** ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας **** ΕΠΕ, παρά το γεγονός ότι η τελευταία δεν υπολόγισε ορθά τις ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικότερα, η δεύτερη προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στην οικονομική προσφορά της η παρεμβαίνουσα δήλωσε ως μηνιαία δαπάνη ασφαλιστικών εισφορών το ποσό των 4.302,56 ευρώ, οι οποίες αντιστοιχούν σε δηλωθείσες μηνιαίες αποδοχές ποσού 17.426,32 ευρώ, δηλαδή υπολόγισε τις εργοδοτικές εισφορές με ποσοστό 24,69% που αντιστοιχεί σε εργαζόμενους πλήρους (οκτάωρης) απασχόλησης υπαγόμενους σε καθεστώς βαρέων επαγγελματιών. Κατά τους ισχυρισμούς της δεύτερης προσφεύγουσας, η **** ΕΠΕ όφειλε να υπολογίσει τις εργοδοτικές εισφορές με ποσοστό ύψους 25,17% που αντιστοιχεί σε εργαζόμενους μερικής (εξάωρης) απασχόλησης υπαγόμενους σε καθεστώς βαρέων επαγγελματιών.

31. Ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι απορριπτέος, πρωτίστως διότι δεν βρίσκει έρεισμα στη Διακήρυξη. Ειδικότερα, πέραν του γεγονότος ότι η δεύτερη προσφεύγουσα ισχυρίζεται αόριστα ότι η παρεμβαίνουσα **** ΕΠΕ είχε υποχρέωση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών βάσει μερικής (εξάωρης) απασχόλησης, χωρίς να στηρίζει τον ισχυρισμό της σε οποιοδήποτε στοιχείο της Διακήρυξης ή της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης και της διευκρίνισης της αναθέτουσας αρχής (βλ. σκέψεις 24-27) προκύπτει υποχρέωση υπολογισμού των εισφορών στη βάση πλήρως απασχολούμενων εργαζομένων.

32. Στην προκείμενη περίπτωση, η **** ΕΠΕ υπέβαλε στον υποφάκελο οικονομικής προσφοράς τα αρχεία «001 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ» και «002.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΘΡΟΥ 68-1», από τα οποία προκύπτει ότι υπολόγισε όλα τα επιμέρους κονδύλια εργατικού κόστους, σύμφωνα με την

προαναφερθείσα διευκρίνιση, στη βάση εργαζομένων πλήρους (οκτάωρης) απασχόλησης. Επομένως, αβάσιμα προβάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα ότι η **** ΕΠΕ όφειλε να υπολογίσει τις ασφαλιστικές εισφορές με το ποσοστό που αντιστοιχεί σε εργαζομένους μερικής (εξάωρης) απασχόλησης, αφού τούτο αφενός αντιτίθεται στην προαναφερθείσα διευκρίνιση αφετέρου δεν βρίσκει έρεισμα στα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Κατά συνέπεια, ο κρινόμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

33. Επειδή, σύμφωνα με την ανάπτυξη που προηγήθηκε: α) με τις σκέψεις 16 και 18 έγιναν δεκτοί λόγοι αποκλεισμού της *** S.A., β) με τη σκέψη 21 έγινε δεκτός λόγος αποκλεισμού της ****ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, γ) με τη σκέψη 29 έγινε δεκτός λόγος αποκλεισμού των οικονομικών φορέων **** και **** ΑΕ. Οι παραπάνω διαπιστωθείσες πλημμέλειες των προσφορών των προαναφερθέντων οικονομικών φορέων παρέχουν αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την ακύρωση των προσβαλλόμενων κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι προσφορές τους και κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην ανάδοχο. Κατόπιν των ανωτέρω, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών προβαλλόμενων λόγων κατά της αποδοχής των προσφορών των παραπάνω οικονομικών φορέων, για τους οποίους έγιναν ήδη δεκτοί λόγοι αποκλεισμού, και, κατά συνέπεια παρέλκει η εξέταση των αντίστοιχων ισχυρισμών των παρεμβάσεων (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007, ΔΕφΑθ 1642/2023 κ.α.).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή της **** ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ και απορρίπτει αντίστοιχα τις παρεμβάσεις των *** S.A., **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ****.

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή της **** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ και απορρίπτει αντίστοιχα την παρέμβαση του ****.

Δέχεται την παρέμβαση της **** ΕΠΕ κατά της *** S.A.

Ακυρώνει τις προσβαλλόμενες, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή των παραβόλων σε αμφότερες τις προσφεύγουσες.

Αριθμός απόφασης: 1485,1486/2023

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 9 Οκτωβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2023, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ